

RISK ATT INTE HANTERA RISK

– Fjärrvärmeföretagen behöver vara mer aktiva i att hantera risker utöver de som är av teknisk natur, säger Kristina Lygnerud som disputerade den 4 maj med avhandlingen "Risk Management in Swedish District Heating Companies".

Hon har i sin avhandling undersökt hur svenska fjärrvärmeföretag hanterar de risker som de exponeras för och hur vd respektive styrelse agerar i dessa frågor. Ledning och styrelseordförande i de fjärrvärmeföretag som är medlemsföretag hos Svensk Fjärrvärme har fått svara på frågor i en enkät. Med en svarsfrekvens på hela 78 procent framträder intressanta resultat.

Dålig kunskap hos styrelsen

– Undersökningen visar exempelvis att ledningen på svenska fjärrvärmeföretag hanterar riskhantering som rör tekniska frågor på ett bra sätt, men det räcker inte. Majoriteten av styrelserna tycks ha dålig kunskap om riskhantering. En förutsättning för att fjärrvärmeföretagen ska kunna förbättra riskhanteringen är att styrelsens kunskap om riskhantering stärks, anser Kristina Lygnerud och fortsätter:

– Både styrelser och ledning måste inse att riskhantering är en viktig fråga och att de kan ha begränsad kunskap om detta.

Hon föreslår därför att styrelsen, i samråd med ledningen, upprättar en åtgärdsplan hur de ska tackla frågor inom riskhantering och därefter skaffar nödvändig kunskap.

– Det går inte bara att ta in en konsult som tar sig an frågorna om riskhantering, för det är ett löpande arbete.

– Genom att ha en tydlig åtgärdsplan som visar vad som ska göras och hur så lägger man grunden till en fungerande och beständig riskhantering oavsett vilken styrelse företaget har. Detta är särskilt viktigt i kommunala bolag där styrelserna kan variera då de är politiskt tillsatta.

Att arbeta med riskhantering på ett strukturerat sätt ses mer och mer som god företagsstyrning. Exempelvis måste börsnoterade företag sedan 2009 redovisa hur de arbetar med riskhantering i en bolagsstyrningsrapport. I fjärrvärmebranschen finns det få börsnoterade bolag, men trenderna i näringslivet visar att riskhantering blir allt viktigare.

– Aktiv riskhantering visar att man som företag tar ansvar och då ska man givetvis tala om det för omvärlden, påpekar Kristina Lygnerud.

Största riskerna inom marknad

De största riskerna för fjärrvärmebranschen, som Kristina Lygnerud ser det, finns just nu inom marknadsområdet där konkurrensen hårdnar, efterfrågan på fjärrvärme minskar och förtroendet för fjärrvärmeföretagens prissättning är ifrågasatt.

Väl genomförd riskhantering kan till och med leda till affärsutveckling menar Kristina Lygnerud.

– Ett bra exempel på hur riskhantering kan leda till utveckling av värmeaffären är småhusinvesteringarna.

I sin licentiatuppsats behandlar Kristina Lygnerud hur småhusinvesteringar kan resultera i mervärde.

– Behovet av att möta risken av minskad efterfrågan på värme har i många fjärrvärmeföretag resulterat i anslutning av småhusområden säger Kristina Lygnerud.

Ofta har detta skett genom proaktiv riskhantering såsom alternativa tekniker och försäljningsstrategier än de som traditionellt använts i fjärrvärmebranschen.

Hallå där!

Peter Stigson. Du har just avslutat ett projekt om fjärrvärmebranschen roll i utformandet av energi- och klimatpolitik. Berätta om projektet.

Jag har studerat hur dialogen fungerade vid ändringen av elcertifikaten vad gäller nya anläggningar. Genom en ökad dialog mellan olika berörda aktörer kan energi- och klimatpolitiken utformas mer effektivt.

Hur kan man gå tillväga för att få en ökad dialog?

Vid ändringen av elcertifikaten genomfördes två workshops med representanter från fjärrvärmebranschen (både producenter och tillverkare), Energimyndigheten och Näringsdepartementet. Det visade sig vara ett mycket lyckat arbetssätt. Det ledde bland annat till en gemensam plattform för att driva frågan vidare.

Vad vinner fjärrvärmeföretagen med en ökad dialog med politiker?

Det är oerhört viktigt för fjärrvärmeföretagen att politiker kan deras bransch, eftersom styrmedel har så stor påverkan på deras verksamhet. Fjärrvärmebranschen har många komplexa frågeställningar som kan vara svåra för politiker att sätta sig in i på detaljnivå, men genom en ökad dialog kan de få en ökad förståelse för dessa.

Den 30 september är sista dagen att lämna kompletta projektansökningar till Fjärrsyn. Ansökningshandlingar finns på webben.

Bioenergi är nu Sveriges största energikälla när det gäller slutanvändning av energi.

Visste du att...

...Ulrika Jardfelt är Svensk Fjärrvärmes nya vd sedan 1 juni?

NYA PROJEKT KLARA FÖR START

Sex nya projekt har fått finansiering av Fjärrsyn. De presenteras i korthet nedan. Läs mer på www.svenskfjarrvarme.se/fjarrsyn

P-märkta fjärrvärmecentraler – håller de måttet efter 10 år?

I det här projektet ska några certifierade fjärrvärmecentraler som har använts i tio år provas. Målet är att ta reda på om det finns några svagheter i dagens fjärrvärmecentraler och hur man kan åtgärda dessa. Projektledare är Markus Alsbjör på SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut.

Klassning av återvinningsbränslen

Kommande lagstiftning inom avfallsområdet innebär förändringar kring vilka bränslen som man bör, kan och tillåts elda i olika typer av pannor. I det här projektet ska Rolf Sjöblom på Tekado sammanställa de juridiska förutsättningarna enligt gällande och kommande författning. Han ska också se vilka hot och möjligheter lagstiftningen innebär.

Bygga och bo primärklott

TellHus är det första bostadshuset av flera som byggföretaget Veidekke planerar att bygga enligt ett klimatsmart koncept. Ett annat av företagets klimatprojekt är satsningen på byggbodar som konverterat från el till fjärrvärme. I detta projekt kommer dessa bodar och TellHus att demonstreras och utvärderas. Projektledare är Johnny Kellner på Veidekke.

Hur blir fjärrvärmens grönare?

Allt fler fastighetsägare ställer krav på att energiförsörjningen ska ha låga koldioxidutsläpp. I detta projekt kommer Agneta Persson på WSP Sverige att utreda olika möjligheter för hur ett hållbart system för fjärrvärmens klimatpåverkan kan utformas. Systemet ska ta sin utgångspunkt utifrån vad kunderna efterfrågar.

Fjärrkyla för nya kundgrupper

Projektet ska ta fram nya tekniska förslag för komfortkyla i lägenheter och mindre kontor som har uppvärmning med radiatorsystem. Avsikten är att förbättra fjärrvärmeföretagens möjligheter att leverera fjärrkyla till detta kundsegment, där det i dag oftast är svårt att få lönsamhet. Projektet genomförs av Janusz Wollerstrand och Svend Frederiksen på Lunds Tekniska Högskola.

Statusbedömning av betongkulvertar

Flera av de äldsta fjärrvärmenäten har stora delar av sina ledningar förlagda i betongkulvertar. I takt med att betongens materialenskaper försämrar, så ökar risken för avbrott. I detta projekt kommer man att bedöma betongkulvertars status och resterande livslängd samt ge förslag på åtgärder för att förlänga kulvertarnas livslängd. Jessica Englund på Grontmij är projektledare.

FJÄRRVÄRME KAN GÖRA VÄRLDEN RENARE

”Svensk Fjärrvärme kan göra världen renare” är rubriken på en skrift som sammanfattar fem avslutade projekt i Fjärrsyn. Resultaten visar att svenska energibolag har en unik möjlighet att bidra till klimatförbättringar internationellt samtidigt som det egna företaget utvecklas. I skriften beskrivs vad de olika projekten kommit fram till, men också Borlänge Energis arbete med kunskapsexport. Den lilla exportskriften finns som bilaga i det senaste numret av Fjärrvärmetidningen och ligger för nedladdning på Fjärrsyns nya webbplats.

PREMIÄR FÖR WWW.FJARRSYN.SE

Snart öppnar Fjärrsyns nya webbplats. Där har vi samlat så mycket som möjligt som rör Fjärrsyn och alla projekt som ingår i programmet. Vi hoppas att det med den nya webben ska vara lättare att följa vad som händer i Fjärrsyn, vilka projekt som tas in i programmet och vilken ny kunskap som produceras! Men också vad som gäller för dig som vill söka forsknings- och utvecklingsmedel genom Fjärrsyn.

Eftersom programmet finansieras av Energimyndigheten och fjärrvärmesbranschen gemensamt kommer den nya webben att vara mer fristående från Svensk Fjärrvärmes webbplats än tidigare. Utseendet är anpassat efter Fjärrsyns gula, röda och orange signalfärger.

Ännu återstår en del arbete för att få alla projekt och rapporter på plats innan premiären, men vi lovar att informera så snart allt är klart!

FJÄRRSYN

Fjärrsyn är ett tvärvetenskapligt forsknings- och utvecklingsprogram som består av projekt om fjärrvärmens och fjärrkylans omvärld, marknad och teknikområde. Syftet är att stärka konkurrenskraften för fjärrvärme och fjärrkyla genom ny kunskap om dess roll, klimatarbete och för att förverkliga framtidens hållbara energisystem. Fjärrsyn finansieras av Svensk Fjärrvärme och Energimyndigheten och omsätter 19 miljoner kronor om året.